

Biblioteques de Barcelona
Biblioteca Nou Barris

Els monogràfics del club:
CADA OVELLA AMB SA PARELLA
Novel·les juvenils amb versió cinematogràfica.

Isabel Resina Gallego
Club de lectura juvenil
Biblioteca Nou Barris

SUMARI

INTRODUCCIÓ

EL PRINCIPI DE LES NISSAGUES. *Les cròniques de Narnia* de C.S. Lewis

UN AUTOR GENIAL. *Charlie i la fàbrica de xocolata* de Roald Dahl

UN ALTRE DE MÓNS PARAL·LELS. *La història interminable* de Michael Ende

EL GRAN BOOM. *Harry Potter i la pedra filosofal* de la J.K. Rowling

UNA DE POR DE VERITAT. *Coraline* de Neil Gainman

Bibliografia

Notes

INTRODUCCIÓ

A continuació trobareu un document elaborat des de la biblioteca que pretén comentar cinc obres literàries adreçades a públic juvenil que han tingut adaptació cinematogràfica la qual ha estat ben considerada per alguna raó.

Sóc conscient que és una mostra molt petita, però crec que representen una mica l'evolució de la literatura juvenil del segle XX, començant per C.S. Lewis i acabant pel Neil Gaiman.

Al principi, quan em vaig plantejar l'estructura d'aquest document vaig pensar que seria bona idea incloure un annex amb una relació de novel·les juvenils que haguessin tingut la seva adaptació al cinema però finalment vaig desistir veient la gran quantitat de títols que sortien, molts d'ells de qualitat dubtosa. Davant la impossibilitat de valorar la qualitat de totes les pel·lícules vaig pensar que fora bo només comentar aquelles de les quals tenia prou informació.

Espero que aquest document us ajudi a entendre una mica més algunes de les obres cabdals de la literatura juvenil del passat segle i que us encoratgi a la seva lectura i visionat.

EL PRINCIPI DE LES NISSAGUES

Les cròniques de Narnia de C.S. Lewis
(*El lleó, la bruixa i l'armari*)

L'AUTOR

Clive Staples Lewis va néixer el 29 de novembre de 1898 a Belfast, Irlanda. Conegut per les seves novel·les de ficció també va ser medievalista, apologista cristià, crític literari, acadèmic, locutor de ràdio i assagista.

Des de petit Lewis ja va mostrar molt interès per la lectura i l'escriptura, gràcies en part al fet que a casa dels seus pares gaudien d'una extensa biblioteca. Beatrix Potter era una de les seves escriptores favorites.

Al 1917 inicia els seus estudis a la Universitat d'Oxford i al 1925 comença a exercir com a mestre de llengua i literatura anglesa. Al 1926 coneix a Tolkien amb qui funda al 1939, junt amb Charles Williams i Owen Barfield, el club dels "Inkling" per a discutir sobre filosofia i literatura.

Degut a la influència de Tolkien i altres amics Lewis es va convertir al cristianisme quan tenia prop de 30 anys, fet que va tenir una forta influència a la seva obra.

Amb Tolkien va establir una bona amistat que es va veure interrompuda però mai trencada. Lewis va ajudar molt a Tolkien en la creació de la Terra Mitja.

Es va casar amb l'escriptora americana Joy Gresham qui va morir quatre anys després del casament als 45 anys d'edat.

Les obres de Lewis han estat traduïdes a més de 30 idiomes i ha venut milions de còpies al llarg dels anys, els més venuts han estat *Les cròniques de Narnia*, escrites entre el 1949 i el 1954, que han estat popularitzades al teatre, la televisió i el cinema.

Va morir a Oxford, Inglaterra, el 22 de novembre de 1963.

L'ARGUMENT I ELS PERSONATGES

La sèrie consta de 7 llibres. Aquest monogràfic es centrarà en el primer llibre publicat, *El lleó, la bruixa i l'armari* que també coincideix amb el llibre que va servir com a base per a la primera adaptació cinematogràfica de la sèrie. Cronològicament *El nebot del mag* és anterior a *El lleó, la bruixa i l'armari*.

Quatre germans, Peter, Susan, Edmun i Lucy Pevensie, descobreixen un armari màgic que els serveix de porta d'accés a Narnia, un país congelat en un hivern etern i sense Nadal. Aleshores i complint les antigues profecies, els nens, junt amb el lleó Aslan, seran els encarregats d'alliberar el regne de la tirania de la Bruixa Blanca i recuperar l'estiu, la llum i l'alegria per a tots els habitants de Narnia.

ASLAN

"El gran lleó" és el personatge principal de *Les Cròniques de Narnia*. És l'únic personatge que apareix a tots els llibres. El lleó que parla, és rei de les bèsties, i fill de l'Emperador dels mars del Més Enllà, és savi, compassiu, una autoritat màgica, misteriós i estimat guia per als nens humans que el visiten.

JADIS, LA BRUIXA BLANCA

Els seus orígens s'expliquen a la novel·la *El nebot del mag*. Té sang de geni i sang de gegant. En Digory i la Polly la van trobar quan visitaven el món devastat de Charn. Sense voler la van despertar i la van dur a Narnia on va establir la seva tirania i va començar l'hivern etern. L'únic capaç de vençer-la és Aslan.

PETER PEVENSIE

Peter és el més gran dels germans Pevensie, anomenat Gran Rei Peter el Magnífic, té autoritat sobre tots els reis i reines. Posseeix l'espasa de Narnia.

EDMUND PEVENSIE

Anomenat Rei Edmund el Just, és el petit dels germans barons, sembla innocent però esdevindrà un traïdor. La seva arma és una espasa.

SUSAN PEVENSIE

És la germana assenyada, la que es guia per la veu de la lògica i la raó. Posseeix la banya de Narnia i com a arma un arc i fletxes. A la seva estança a Narnia és coneguda amb el nom de la benèvola.

LUCY PEVENSIE

És la germana petita. És la que guia als seus germans fins a Narnia. Posseeix una ampolleta amb un líquid capaç de curar ferides i una petita daga que gairebé mai utilitza. Se la coneix com la Reina Lucy la valenta.

DIGORY KIRKE

Fill de Mabel Kirke, va ser el primer que va viatjar a Narnia junt amb la Polly quan aquesta va ser creada. Sense voler va alliberar la Bruixa Jadis. Va plantar l'arbre de la protecció. Després acolliria als Pevensie.

UNA OPINIÓ SOBRE *EL LLEÓ LA BRUIXA I L'ARMARI*

El secret de l'armari per Steve Tomkins (*)

(...) Quin és l'atractiu d'aquest llibre? Hi ha elements comuns amb els clàssics infantils. Als nens i nenes els agraden les històries fantàstiques "d'aventures sense pares" i Narnia és un lloc de màgia, animals que parlen, bruixes, nens que es transformen en dracs... Però en altres aspectes és únic, per exemple deu ser un dels pocs llibres adreçats a públic juvenil on un dels seus personatges principals és assassinat i d'una manera tan brutal i cruel. El fet que mori a causa de la traïció d'un dels nens encara ho fa més emotiu.

També hi ha pocs llibres infantils que continguin tanta teologia com la saga de Narnia. *El lleó, la bruixa i l'armari* tracta sobre penitència i resurrecció, auto-sacrifici diví i redempció. Això pot semblar una mica excessiu per a una història per nens, i més adreçat als pares que no als nens, però no necessàriament.

La idea de Lewis no era fer una alegoria que lectors intel·ligents haguessin de decodificar.

(...) L'autor no volia ensenyar amb la seva novel·la la doctrina cristiana, ja que donava per fet que els nens i les nenes ja la coneixien, sinó que volia fer-la servir com a vehicle per la transmissió dels principis de la religió catòlica fent servir els personatges i els seus actes.

(...)Una altra de les singularitats dels llibres de Nàrnia és el seu to medieval. No és tracta només dels cavallers i les aventures i els arquers i els boscos, és una qüestió de valors. Les històries celebren l'heroisme, la cavalleriesitat, l'honor, la noblesa i el valor militar, idees que Lewis bevia de la literatura clàssica que tant l'absorbia, i que trobava tristament a faltar en el món modern. En aquest sentit, la seva escriptura es basa en 2.500 anys de narració.

Els llibres de Nàrnia són, doncs, una barreja inusual de la Bíblia, llegendes paganes, contes de fades, èpica medieval, mites i paràboles. Potser l'única cosa que falta és un hobbit.

LA PEL·LICULA

FITXA ARTÍSTICA: **Títol original:** *The chronicles of Narnia: The lion, the witch and the wardrobe*. **Direcció:** Andrew Adamson. **Pais:** USA. **Any:** 2005. **Duració** 140 min. **Gènere:** Aventures, fantasia. **Intèrprets:** Tilda Swinton (Jadis, la Bruja Blanca), Georgie Henley (Lucy), Skandar Keynes (Edmund), Anna Popplewell (Susan), William Moseley (Peter), James McAvoy (Tummsus), Jim Broadbent (Profesor Kirke), James Cosmo (Santa Claus), Kiran Shah (Ginarrbrik), Liam Neeson (Aslan [Voz versión original]), Rupert Everett (Fox [Voz v.o.]).

FITXA TÈCNICA: **Guió:** Andrew Adamson, Christopher Markus, Stephen McFeely y Ann Peacock; basado en el libro de C.S. Lewis. **Producció:** Mark Johnson. **Música:** Harry Gregson-Williams. **Fotografia:** Donald M. McAlpine. **Muntatge:** Sim Evan-Jones y Jim May. **Disseny de producció:** Roger Ford. **Direcció artística:** Karen Murphy, Jules Cook y Jeffrey Thorp. **Vestuari:** Isis Mussenden. **S'estrena als EEUU el 9 de desembre de 2005.** **S'estrena a Espanya el 7 de desembre 2005.**

CRÍTICA por Javier Lacomba Tamarit (*)

Así, gracias al éxito de su "patrocinado" Tolkien se hace justicia y tributo a su obra con esta digna adaptación de su segundo libro de la Saga "El león, la bruja y el armario".

Es verdad, Tolkien y Lewis compartían inquietudes y amistad. El segundo, mucho más famoso en los albores del nacimiento de la Trilogía del anillo, fue un garante y un espaldarazo para la publicación de la Magna Obra de Tolkien.

Lewis era mucho más modesto, concibió una obra dirigida al público infantil en la que intentaba transmitir los valores que el tenía interiorizados, los valores Cristianos, a través de sencillas obras en las que preponderaba la bondad, la

unión de las fuerzas del bien contra el mal, el perdón entre los hermanos, la importancia de la familia e incluso la representación de una importantísima figura bíblica en uno de los personajes principales de sus obras.

Dejaré que el lector de estas líneas concluya de quién se trata cuando se transforme en espectador del filme.

Y la película en sí, como decía al principio, es una adaptación acertada de este segundo libro, sin las fastuosas pretensiones de la Trilogía de Peter Jackson, pero con un encanto merecedor de todo elogio.

Prescindiendo de los valores que intenta transmitir, la película es un buen ejemplo del cine de aventuras de calidad y pensado para toda la familia. Se nota profundamente la mano de uno de los directores de "Shreck", Andrew Adamson, en el sentido del respeto al público infantil al que se dirige, y en el acierto de los diálogos de los personajes animados. Sin contener la sana ironía del ogro verde, la película también sabe contentar a público de cualquier edad.

Los efectos especiales están más cuidados en ciertos momentos que en otros. Recordemos su distancia en este aspecto con la tan mencionada Saga cinematográfica del anillo, aunque comparta en muchos momentos los espectaculares paisajes Neozelandeses. Pareciera que gran parte del esfuerzo técnico se hubiera guardado para la (esta sí) asombrosa recreación del soberano Aslan, todo un portento de técnica de animación.

Y no podemos olvidar al reparto, formado por jóvenes actores desconocidos (bueno, también lo eran Daniel Radcliff y compañía en su momento) y que realizan una estupenda labor, especialmente la encantadora Georgie Henley (Lucy). Pero la que se lleva la parte del león (nunca mejor dicho) es Tilda Swinton, que tras "Constantine" compone de forma elegante y efectiva a la bruja blanca, uno de los mejores villanos que ha dado últimamente el cine, sobre todo gracias al esfuerzo de su intérprete.

Una película perfecta para las fechas en las que nos encontramos, sin duda.

Aunque, pensándolo mejor, ¿Es que hay épocas del año mejores que otras para ver buen cine?.

Informació extreta de: <http://www.elmulticine.com/>

LES CRÓNIQUES DE NARNIA A LA BIBLIOTECA NOU BARRIS

LLIBRES

Lewis, C. S. *El Nebot del mag.* Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *La Travessia del Navegant de l'Alba.* Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *El Sobrino del mago.* Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *El León, la bruja y el armario*. Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *El Caballo y el muchacho*. Barcelona: Planeta DeAgostini, 2006

Lewis, C. S. *El Príncipe Caspian*. Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *La Travesía del Viajero del Alba*. Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *La Silla de plata*. Barcelona: Destino

Lewis, C. S. *La Última batalla*. Barcelona: Destino

CD'S

Gregson-Williams, Harry. *The Chronicles of Narnia: original soundtrack*; music composed by Harry Gregson-Williams. Publicació: [S.I.]: Walt Disney Records, cop. 2005

Gregson-Williams, Harry. *The Chronicles of Narnia: Prince Caspian: an original Walt Disney Records soundtrack*; music composed by Harry Gregson-Williams. Publicació: [S.I.]: Disney, p. 2008

DVD'S

El León, la bruja y el armario; dirigida por Andrew Adamson. Publicació: [S.I.]: Buena Vista Home Entertainment, DL 2006

UN AUTOR GENIAL

Charlie i la fàbrica de xocolata de Roald Dahl

L'AUTOR

Roald Dahl va néixer a Llandaff, a Gales, el 13 de setembre de 1916. Quan només tenia 3 anys va morir el seu pare i la seva mare respectant el desig del seu marit que volia que els seus fills fossin educats a escoles angleses es va quedar a la Gran Bretanya enlloc de tornar a la seva Noruega natal on tenia la seva família.

El seu gust per les històries es va desenvolupar gràcies a la seva mare que era una excel·lent narradora d'històries de la mitologia noruega.

Després d'acabar la seva formació acadèmica a diferents escoles angleses, al 1934 la seva primera feina va ser a l'empresa de petrolis Royal Dutch Shell que el va enviar a Tanzània junt amb altre company. Al 1939, encara a l'Àfrica, es va unir a la Royal Air Force.

Va aprendre a volar de forma quasi autodidacta en aparells obsolets fins que al setembre de 1940 va tenir un accident molt greu. Encara que els metges pensaven que no tornaria a volar, un cop recuperat, es va incorporar de nou a la seva feina de pilot fins al final de la guerra.

Va començar a escriure al 1942 quan va ser transferit a Washington com agregat militar aeri. El seu primer relat va aparèixer a la edició del Saturday Evening Post de l'1 d'agost de 1942 i va ser un conte titulat *Pan comido* on va descriure l'accident aeri que va patir durant la guerra.

Va estar casat durant 30 anys amb l'actriu nord-americana Patricia Neal i van tenir cinc fills. Al 1983 es va casar amb Felicity Ann d'Abreu Crosland una de les millors amigues de la seva primera muller.

Va morir de leucèmia el 23 de novembre de 1990 a casa seva a Greet Missenden, a l'edat de setanta quatre anys i va ser enterrat al cementiri de la parròquia de Sant Pere i Sant Pau. En el seu honor, la Roald Dahl Children's Gallery va ser inaugurada al Bucks County Museum de la propera Aylesbury. Els compromisos solidaris de Dahl en el camp de la neurologia, la hematologia i l'alfabetització han estat continuats després de la seva mort a través de la Roald Dahl Foundation. El juny de 2005, el Roald Dahl Museum and Story Centre va ser inaugurat a Great Missenden per a celebrar la feina de Dahl al voltant de l'alfabetització.

L'ARGUMENT I ELS PERSONATGES

El llibre ens explica la història d'un nen pobre, **Charlie Bucket**, que viu a una petita casa amb dues habitacions amb el seus pares i avis. La família de Charlie és tant pobre que pel seu aniversari només li poden regalar una barreta de xocolata.

A prop de casa de Charlie es troba la fàbrica de xocolata més gran del món propietat de **Willy Wonka**. Wonka és el millor productor de xocolata i produeix tot tipus de dolços i llaminadures. Degut a l'espionatge industrial Wonka va tancar la seva fàbrica perquè no li robessin les seves idees i en ella només habiten uns treballadors misteriosos.

Fins que un dia Wonka sorprèn a tothom reobrint la fàbrica a aquells guanyadors d'un sorteig. Cinc de les seves barretes de xocolata porten amagats uns "bitllets daurats". Les cinc persones que els trobin podran, acompanyats d'un familiar, entrar a la seva fàbrica i gaudir d'una visita guiada pel mateix Willy Wonka.

Charlie serà un dels afortunats. Ell i **Augustus Gloop** un noi enormement gras i golafre, **Violet Beauregarde** una amant dels xiclets, **Veruca Salt** una nena molt rica i mimada a la que els seus pares li donen tot el que demana i **Mike Teve** un addicte a la televisió.

Dins de la fàbrica a més de poder veure com es fan tot tipus de llaminadures Charlie podrà conèixer als **Oompa Loompas**, els treballadors de la fàbrica, que procedeixen de la nació de Loompalandia i que accepten treballar per a Wonka a canvi d'una ració il·limitada de llavors de cacau.

Al final de la història es revela la raó de la loteria i de la visita a la fàbrica de xocolata.

UNA OPINIÓ SOBRE *CHARLIE I LA FÀBRICA DE XOCOLATA* (*) per Joan Castellón

¿Quién, tras leer este libro, no guarda para siempre el recuerdo del señor Wonka y su fantástica fábrica de chocolate?

Lo que más me sorprendió al leer este libro fue la acidez y el refinado sentido del humor que exuda, pero también la crítica a las malas costumbres, tan común en los libros de Roald Dahl, como la glotonería (personificada por Augustus Gloop), el egoísmo (como puede verse en Veruca Salt, una niña mimada por sus padres) y el mal uso de la televisión (encarnado por Mike Tevé, un niño que no hace más que ver la televisión).

El autor galés nos presenta una trama muy ingeniosa que desborda imaginación (los curiosos Oompa-Loompas, los caramelos eternos, el río de chocolate, etc.) y nos transporta a su personal mundo.

En fin, una lectura más que recomendable tanto para jóvenes como para mayores que quieren volver a pasar un buen rato junto a Charlie y el señor Wonka.

SEL·LECCIÓ DE ROALD DAHL A LA BIBLIOTECA NOU BARRIS

LLIBRES

Dahl, Roald. *L'Autostopista*. Barcelona: Empúries

Dahl, Roald. *Boy: relatos de infancia*. Madrid: Alfaguara

Dahl, Roald. *Les Bruixes*. Barcelona: Empúries (també en castellà)

Dahl, Roald. *Charlie i la fàbrica de xocolata*. Barcelona: La Magrana (també en anglès)

Dahl, Roald. *Charlie y el gran ascensor de cristal*. Madrid: Alfaguara

Dahl, Roald. *Los Cretinos*. Madrid [etc.]: Alfaguara [etc.]

Dahl, Roald. *Danny, el campió del món*. Barcelona: La Magrana (també en castellà)

Dahl, Roald. *El Gran amic gegant*. Barcelona: La Magrana

Dahl, Roald. *El Gran cambiazo*. Barcelona: Anagrama

Dahl, Roald. *Històries de fantasmes*. Barcelona: Columna

Dahl, Roald. *Intercanvi de parelles i altres contes*. Barcelona: Columna

Dahl, Roald. *El James i el préssec gegant*. Barcelona: La Magrana

Dahl, Roald. *Matilda*. Madrid: Alfaguara

Dahl, Roald. *Los Mejores relatos*. Madrid: Alfaguara

Dahl, Roald. *La Meravellosa història de Henry Sugar*. Barcelona: Empúries

Dahl, Roald. *Mi año*. Madrid: SM

Dahl, Roald. *Sol pel món*. Barcelona: Empúries, 2000

DVD'S

Charlie y la fábrica de chocolate= *Charlie and the chocolate factory*, una película de Tim Burton. Publicació: [Madrid]: Warner Home Video Española, cop. 2005

LA PEL·LÍCULA

FITXA ARTÍSTICA Direcció: Tim Burton. **Països:** USA y Reino Unido. **Any:** 2005. **Duració:** 115 min. **Gènere:** Aventuras, comedia, fantasía. **Intèrprets:** Johnny Depp (Willy Wonka), Freddie Highmore (Charlie Bucket), David Kelly (Abuelo Joe), Helena Bonham Carter (Sra. Bucket), Noah Taylor (Sr. Bucket), Missi Pyle (Sra. Beauregarde), James Fox (Sr. Salt), Deep Roy (Oompa-Loompas), Christopher Lee (Dr. Wonka), Adam Godley (Sr. Tevé), Franziska Troegner (Sra. Gloop), Annasophia Robb (Violeta).

FITXA TÈCNICA Guió: John August; basado en el libro de Roald Dahl. **Producció:** Brad Grey y Richard D. Zanuck. **Música:** Danny Elfman. **Fotografía:** Philippe Rousselot. **Muntatge:** Chris Lebenzon. **Disseny de producció:** Alex McDowell. **Direcció artística:** David Allday, Matthew Gray, Sean Haworth, James Lewis, Andrew Nicholson y François Audouy. **Vestuari:** Gabriella Pescucci. **S'estrena als EEUU** el 15 de juliol de 2005. **S'estrena a Espanya** el 12 d'agost de 2005.

CRÍTICA por Jordi Costa (*)

Tú no eres un pedófilo. Los pedófilos aman a los niños, le dice Aviva a uno de los personajes de *Palindromes*, la extraordinaria última película de Todd Solondz. Charlie le podría decir lo mismo a Willie Wonka, aportando un oportuno comentario al curioso contexto mediático que rodea la llegada de esta nueva adaptación de la novela de Roald Dahl a la gran pantalla. Tim Burton (de nuevo en forma, aunque quizás ya nunca jamás original y fresco) revisita la historia, anteriormente llevada al cine en los 70 por Mel Stuart, en los tiempos de la sobreprotección de la infancia y de la mirada paranoica sobre lo que podríamos llamar el peterpanismo patológico y disfuncional de algunos iconos pop. Es probable que esta adaptación le gustase más al Dahl que rechazó la película de Stuart, pero, sin duda, lo que no le gustaría nada son estos tiempos profilácticos que hoy sirven de contexto a su relato. Burton ha dirigido su película más libre en años: aquí ni tiene que responder a los imperativos de la superproducción (*El Planeta de los Simios*), ni se ve obligado a demostrar fastidiosamente que es, ante todo, un autor (*Big Fish*). El cineasta parece pasárselo tan bien con su juguete siniestro como el propio Wonka cuando contempla el incendio de sus autómatas de bienvenida. Se empeña en ser fiel al libro, pero también acierta cuando se sale de sus páginas y le

improvisa un pasado al inquietante Wonka: un niño cuya infancia fue un infierno ortodónico que podrían haber imaginado, mano a mano, Edward Gorey y Todd Solondz, y que no tiene otro destino que el de crecer como monstruo. Es decir, como criatura burtoniana, como el eco más crepuscular y perturbador de la galería freak inaugurada, en su día, por Pee-wee Herman.

Para niños sin miedo al Tren de la Bruja.

Lo mejor: reencontrarse con un Burton relajado.

Lo peor: intuir que Burton está dejando atrás su Wonka interior.

UN ALTRE DE MÓNS PARAL·LELS

La història interminable de Michael Ende

L'AUTOR

Michael Ende va néixer el 12 de novembre de 1929 a Garmisch-Partenkirchen (Baviera) i va morir el 28 d'agost de 1995 a l'edat de 65 anys, si continués viu aquest novembre faria 80 anys.

Michael Ende va viure la seva infantesa envoltat d'art. El seu pare era pintor, el que va fer que visqués en un ambient bohemi i estigués directament relacionat amb altres artistes. Va ser un període feliç que es va veure interromput per l'inici de la II Guerra Mundial. El seu pare va ser censurat l'any 1935 per la Cambra de Cultura del Reich i mobilitzat l'any 1941 fins al final de la guerra.

Va començar a descobrir aviat la seva vocació i al 1943, quan tenia 14 anys, va començar a escriure. En un principi Ende volia convertir-se en dramaturg i actor per això va ingressar al 1948 a l'Escola d'Art Dramàtic Otto Falckenberg del teatre de cambra de Munich. Inicià així la seva carrera com a actor, crític i dramaturg, que exercí durant gairebé deu anys.

Per casualitat entrà dins el món de la literatura infantil gràcies a un amic que li va demanar un text per a un llibre il·lustrat, a ell li va agradar la idea i es va abocar plenament deixant via lliure a la seva capacitat de fabulació. Al cap d'un any veuriem la llum els dos volums de Jim Botó que van ser un èxit rotund.

Després van venir *Momo*, *Tranquila tragalenguas*, *L'endrapasomnis*, *La poció del desig*, *Un dia complicat*, *El secret de la Lena*, però va ser sense dubte *La història interminable* el relat que li va proporcionar fama mundial. *La història interminable* va marcar una pauta dins de la història de la literatura infantil i juvenil i va suposar una renovació del gènere i una reivindicació del lloc que ocupen els llibres per a nens i joves.

Ende va estar sempre molt compromès amb la seva societat. Aquest compromís i l'enorme bagatge d'experiències negatives del passat han quedat reflectits a la seva obra. A través del gènere fantàstic i l'humor ha fet sempre crítica política i social i ha deixat de manifest les seves preocupacions.

Amb una obra cada vegada menys interessant i malalt de càncer, Ende va morir als 65 anys a la seva Alemanya natal. Malgrat la seva obra variada, i a vegades discutible, la recuperació que va fer de la fantasia el van convertir en mereixedor d'un destacat lloc en a la història de la literatura infantil i juvenil dels nostres temps.

L'ARGUMENT I ELS PERSONATGES

El Regne de Fantasia esta en perill: aviat desapareixerà sense que els seus habitants puguin evitar-ho. Només hi ha un ésser que pot ajudar-los. Un nen anomenat Bastian. Un nen que viu a l'altre costat, a la realitat. Endinsant-se en una meravellosa aventura que canviarà per sempre la seva vida i la dels seus companys – el valent guerrer Atreyu i un drac de la sort volador-, Bastian i tothom que vulgui acompanyar-lo comprendran que el destí de tots els éssers està unit i que si Fantasia desapareix amb ella marxarà tota la innocència del món, totes les esperances, somnis i il·lusions.

ATREYU

Atreyu és un jove, orfe de pares, caçador de la tribu dels Pells Verds, que viuen al Mar d'Herba. És a ell a qui l'Emperadriu Infantil encarrega la Gran Recerca, per salvar la terra de Fantasia trobant el remei per a la malaltia que ella mateixa pateix. A ell se li confia l'Àuryn, un amulet que converteix a qui el porta en l'herald de l'Emperadriu, junt amb el seu cavall, Àrtax.

BASTIAN BALTASAR BUX

Bastian és el principal protagonista de la novel·la i a mesura que avança en la seva lectura la fantasia del llibre va envaint la seva realitat. A meitat del llibre, Bastian esdevé un dels personatges de la història. Se li atorga l'amulet Auryn que li concedeix desitjos. Per cada desig que demana, Fantasia es fa més gran però a la vegada un dels seus records del món real desapareix, fins que Bastian ja no recorda d'on ve. Aleshores tot el que farà serà perseguir els seus records perduts i intentar tornar al món real.

FÚJUR

Fújur és el drac de la sort d'Atreyu. Atreyu el salva de les urpes de Ygrámul el Múltiple que el té atrapat a la seva tela d'aranya, després d'això Fújur segueix a Atreyu. Fújur no necessita ales per volar. Respira a través de les seves escates, però com és un ésser de llum i calor, si es submergeix a l'aigua morirà en pocs minuts.

GMORK

És un home-llop que es troba Atreyu després d'haver perdut al seu drac Fújur. A Gmork el deixa encadenat la Gaya, la princesa Tenebrosa. Aquest, després d'una xerrada amb Atreyu sobre Fantasia, mor i al morir mossega a Atreyu deixant-lo atrapat. La missió de Gmork era matar a Atreyu per que no aconseguís el seu objectiu i Fantasia desapareixés.

LA EMPERADRIU INFANTIL

És la monarca de Fantasia i viu a La Torre d'Ivori, un palau al cor del regne. És una nena molt maca, malgrat ser la més vella de tots els éssers de Fantasia no aparenta tenir més de 10 anys. El seu cabell i la seva túnica són blancs i els seus ulls daurats.

Malgrat ser la governant de Fantasia no exerceix cap poder sobre els seus súbdits raó per la qual respecten la seva autoritat. Si ella mor, Fantasia (i totes les seves criatures) moriran sense remei.

UNA OPINIÓN SOBRE LA HISTÒRIA INTERMINABLE (*) por Julio Pino Miyar

Fuente: www.kaosenlared.net (26.11.08)

Novela "La historia interminable" El autor alemán de literatura para jóvenes Michael Ende (1929 - 1995) creó con su célebre novela "La historia interminable", una de las más fecundas alegorías contemporáneas sobre los problemas que registra la conciencia en su inmersión en el mundo de los símbolos y los mitos culturales.

(...)

Hoy en día, bajo los auspicios del tipo tan especial de contemporaneidad a la que asistimos, los escritores de literatura juvenil son a quienes les ha sido conferida, por regla general, la tarea social de explorar, mediante los ricos recursos de la imaginación, los milenarios mundos simbólicos creados por la cultura.

El padre de Michael Ende era un pintor surrealista. Ese quizás fue el más importante tópico de su infancia, tópico que opino le aguzó el ingenio. Ende le propone al lector en una novela la existencia de un mundo: El de Fantasia. Es allí donde los símbolos y leyendas alcanzan la forma de figuras tangibles. Es allí donde la imaginación se desata de sus ataduras y vestidos terrenales para recrear, al nivel de la expresión poética, otro mundo que vive como reales sus propias contradicciones y necesidades imaginarias. Es allí donde el héroe de la novela supera enormes peligros y llega a las más felices realizaciones, mientras se retroalimenta de sus mismos sueños, obsesiones y pesadillas. Y la primera idea arquetípica que nos presenta Ende en "La historia interminable" es la Voluntad.

¿Dónde radica para mí lo insustituible de éste libro que lo hace a la vez un válido interlocutor con el pensamiento crítico de Carlos Marx?

Que para el héroe de ésta épica narración, el gordito Bastián Baltasar Bux, el problema más importante no es entrar en Fantasia, sino salir de ella.

(...)

Fantasia, digámoslo así, puede entenderse como la tradición filosófica en pleno que posee la civilización de Occidente, la cual es también un cuerpo simbólico - imaginario y especulativo, que se retroalimenta a sí mismo constantemente. Es en relación a ese pasado filosófico, repleto de sus propias contradicciones internas, complejos enigmas y falsas soluciones teóricas que el joven Marx se sitúa con el mismo nivel de resolución de Bastián Baltasar Bux frente a su propio mundo imaginario: hay que salir de él a cualquier precio, pues una permanencia demasiado prolongada en las hermosísimas aunque inciertas tierras de la imaginación especulativa, puede desembocar en la

locura individual; en una crisis no sólo de la personalidad psicológica del sujeto humano, sino de todo un proyecto histórico.

(...)

¿Dónde puede radicar el carácter más original y fecundo de este paralelo entre el mundo de Fantasía y el viejo pasado filosófico occidental?

En que Fantasía, pese a su belleza, como el viejo pasado filosófico premarxista, tiene que ser necesariamente dejado atrás, pues en él no radica la solución de los problemas reales que afronta la sociedad y el individuo humano. En esa necesidad de “dejar atrás” se ejerce la crítica conscientemente más activa a lo que Fantasía es como significado cultural, entre tanto se va imponiendo, en la propia estructura psicológica del individuo, un cambio radical, que sustentado por la voluntad, y basado en la honestidad final de las motivaciones internas de su existencia personal, lo puedan conducir fuera.

En segundo lugar, salir de Fantasía cobra para nuestro héroe un sentido misional. Si con relación a Fantasía se ejerce la crítica más despiadada, esa crítica no podrá ser menor frente al mundo real. Porque el mundo soterrado de la imaginación, en definitiva, no ha sido inútil como tampoco ha sido inútil la tradición filosófica de Occidente, porque lo que se impone es una nueva estación gnoseológica para el pensamiento y una nueva conducta teórico-práctica de verdadero alcance histórico.

(...)

No obstante, ¿cuáles pueden ser los verdaderos peligros que arrostra hoy en día un pensamiento moderno como el marxismo, que se devuelve tenazmente al conocimiento y la transformación del mundo real, en revolucionaria respuesta a varios siglos de idealismo subjetivo?

Existe un peligro muy especial que quiero señalar: el posible fin de la Filosofía si éste fin es decretado por el pensamiento empírico – positivista. El cual, amparado en los innegables hallazgos de las ciencias teóricas y en el actual triunfalismo científico técnico, intenta crear las condiciones prácticas y teóricas que produzcan la muerte de la dimensión simbólica del ser humano. Ser humano que corre el peligro mortal de perder su capacidad de rebelarse porque ha perdido su capacidad de soñar. Un positivismo teórico que, en aras de un funcionalismo social extremo y de una concepción marcadamente utilitarista de la vida, puede llegar a propiciar que se celebren en nosotros las técnicas más sofisticadas de dominación política e ideológica elaboradas por el capitalismo.

Es en ese justo momento que debemos volver a la raíz tremendamente humana del contenido real de la rebelión de Marx, explicada alegóricamente en el temerario viaje de Bastián Baltasar Buxa través del mundo de Fantasía.

El niño fue allí a buscar, en los mares ignotos de la poesía y el pensamiento sin fronteras, atributos universales de la cultura, correlativos al sueño legendario de la especie, los cuales resultan siempre inagotables con respecto a los estrechos límites trazados por la realidad sensorial y el estricto marco utilitario al que nos fija la convencional y apocada razón burguesa de nuestro tiempo. El niño acudió allí a buscar lo que Marx encontró convincentemente para nosotros en

las solitarias y extenuantes noches de sus estudios críticos filosóficos: La parte de león de la condición humana; la voluntad de cambiar la vida fundada en la honestidad final de las motivaciones internas del sujeto psicológico.

Es desde ese ámbito no sólo histórico sino además cultural, que tuvo lugar esa gran rebelión protagonizada por un hombre llamado Carlos Marx, quien partiendo de la vindicación del postulado subjetivo de la voluntad, reorientó con éxito la Filosofía hacia el mundo de las necesidades reales de los hombres. De esta manera la voluntad política del cambio, emergida con toda su fuerza de la crisis de la autoconciencia filosófica (Hegel) encuentra en los pobres de este mundo el rugoso cuerpo material de su sentido misional, como dramático contenido histórico.

SEL·LECCIÓ DE MICHAEL ENDE A LA BIBLIOTECA NOU BARRIS

LLIBRES

Ende, Michael. *El Espejo en el espejo: [selecciones]*. Barcelona: Primera Plana

Ende, Michael. *La Història interminable: de la A a la Z*. Madrid [etc.]: Alfaguara [etc.]

Ende, Michael. *Els Millors contes*. Alzira: Bromera

Ende, Michael. *Momo*. Madrid [etc.]: Alfaguara [etc.]

Ende, Michael. *La Poció del desig*. Barcelona Cruilla

Ende, Michael. *El Ponche mágico*. Madrid: SM [etc.]

LA PEL·LÍCULA

FITXA ARTÍSTICA Direcció: Wolfgang Petersen. **Pais:** Alemanya. **Any:** 1984. **Duració:** 94 min. **Gènere:** Fantàstic. Infantil. **Intèrprets:** Barret Oliver , Gerald McRaney , Noah Hathaway , Drum Garrett , Darryl Cooksey , Nicholas Gilbert , Thomas Hill , Deep Roy , Tilo Prückner , Moses Gunn

FITXA TÈCNICA Guió: Wolfgang Petersen i Herman Weigel basant-se en una novel·la de Michael Ende. **Producció:** Música: Giorgio Moroder i Klaus Doldinger. **Fotografia:** Jost Vacano. **Muntatge:** Jane Seitz. **Disseny de producció:** Rolf Zehetbauer. **Direcció artística:** Johann Iwan Kot, Herbert Strabel, Götz Weidner. **Vestuari:** Diemut Remy
S'estrena als EEUU el 20 de juliol de 1984

CRÍTICA adaptació d'un text de Ernesto Pérez Morán.

La pel·lícula comença quan Bastian, interpretat per Barret Oliver, massa prim en comparació al protagonista de la novel·la que és gras, es desperta un matí després d'haver patit un malson. Després d'una conversa amb el seu pare, el noi pateix un incident amb altres nens que serveix com a excusa per justificar l'entrada de Bastian a la llibreria del senyor Koreander. Tota aquesta

introducció innecessària s'oblida des del mateix moment que el protagonista es refugia a les golfes a llegir el llibre que ha trobat a la llibreria ja que és aleshores que la pel·lícula ens oferirà moments realment interessants.

A partir d'aquest moment la pel·lícula ens suggerirà que Fantasia és en realitat la imaginació del propi Bastian, quan apareix Atreyu el caçador podem veure com Bastian mira sorprès la seva motxilla, en la que es pot veure un adhesiu d'un caçador de búfals.

Tanmateix, més enllà d'aquesta i altres trobades –les transicions entre els móns són probablement el millor del film-, d'una narració una mica acadèmica però que en cap moment es va pesada, i d'un final que arriba només fins a la meitat de l'argument de la novel·la, la veritat és que La història interminable ha resistit malament el pas del temps, quedant inevitablement antiquada en molts aspectes. Les crítiques del moment, per exemple, van valorar molt positivament els efectes especials. Però per a l'espectador actual Fújur se sembla més a un gos de drap que a un drac de la sort; els temible ulls de Gmork donen més riure que por; alguns dels paisatges inabastables de Fantasia resulten artificials, mentre que altres s'assemblen molt al cartró pedra.

El propi Michael Ende, després de col·laborar amb el guió, i rebre una considerable quantitat de diners, va demanar que es retires el seu nom dels títols de crèdit, ja que, en la seva opinió, la pel·lícula resultant era "un enorme melodrama comercial fet de cursileria, peluix i plàstic"...

Amb tot, i malgrat els seus defectes es pot dir que aquesta primera versió de La història interminable, signada pel Wolfgang Petersen, va ser bastant digna, no només comparant-la amb títols de la mateixa categoria, sinó de forma molt especial si es comparen amb les "continuacions" que van aparèixer després.

EL GRAN BOOM

Harry Potter i la pedra filosofal de J.K. Rowling

L'AUTORA

Joanne Kathleen Rowling va néixer el 31 de juliol de 1965 a la petita localitat britànica de Chiping Sodbury, a prop de Bristol. Degut a la feina del seu pare la família va haver de canviar de residència en diverses ocasions durant la seva infància.

Lectora i escriptora des de petita, als sis anys va idear un conill que va tenir l'honor de ser el seu primer heroi d'un conte que va titular Rabbit.

Quan la Jo tenia 9 anys els seus pares es van traslladar a l'àrea rural del comtat de Gwent anomenada Forest of Dean. Allà la Jo i la seva germana Dianne van començar a anar a una nova escola, a la que la Jo trobaria una mestra que més tard es convertiria en la font d'inspiració dels personatges malvats de les seves novel·les. Mes tard la Jo va entrar a l'escola Wydean on es va començar a interessar pels idiomes i també per la literatura i la escriptura.

La seva formació va continuar a la Universitat d'Exeter on va estudiar llengua i literatura francesa i va acabar la seva formació a la seu d'Amnistia Internacional a Londres on va realitzar un treball d'investigació. Després d'un temps treballant com a secretaria bilingüe va marxar a l'estranger com a professora d'idiomes. Així que es va mudar a Lisboa. Allà va conèixer al seu primer marit i pare de la seva filla però el matrimoni va acabar en divorci.

Mare d'una nena petita en un país estranger, al 1996 la Jo decideix tornar a casa i s'instal·la a Edimburg, a prop de la seva germana amb la ferma intenció d'acabar i publicar una novel·la sobre un tal Harry Potter, un personatge infantil amb poders màgics que havia imaginat bastant temps abans durant un interminable viatge en tren de Manchester a Londres.

La mestra de francès va passar moltes tardes de la seva vida escrivint "per a ella mateixa" en un cafè proper al petit apartament sense calefacció on vivia amb la seva filla. Finalment va aconseguir una beca del Scottish Arts Council que li va permetre acabar, cinc anys després d'haver començat, la que seria l'obra de la seva vida: *Harry Potter i la pedra filosofal*.

L'ARGUMENT I ELS PERSONATGES

Harry Potter és un nen orfe que viu amb els seus oncles i el seu cosí al número 4 de Privet Drive. Just quan acaba de complir els 11 anys rep una estranya carta que li diu que ha estat admès al col·legi Hogwarts de Màgia ja que com els seus pares, ell també té sang màgica.

D'aquesta forma Harry coneix la veritable raó de la mort dels seus pares, que van morir a mans de Lord Voldemort, un mag tenebrós que va aconseguir tenir atemorida a la comunitat màgica britànica anys enrera. Tanmateix alguna cosa va passar aquella nit: Lord Voldemort va aconseguir matar al matrimoni Potter però no al fill, va perdre el seu cos i li va deixar a Harry una cicatriu al front en forma de raig.

Finalment, i malgrat els esforços dels oncles d'en Harry, en Hadgrid aconsegueix trobar-lo i portar-lo amb ell a l'escola de màgia on coneixerà als qui seran els seus companys d'aventures durant els set anys d'estudis: en Ron i l'Hermione.

Harry Potter és el protagonista de la novel·la, quan arriba a l'escola coneix a **Ron Weasley** qui esdevindrà el seu millor amic. Ron és fill de família nombrosa i se sent una mica inferior als seus germans que són més populars i han aconseguit importants èxits acadèmics, tanmateix Ron té altres habilitats i un gran sentit de l'humor. L'**Hermione Granger** és l'altra millor amiga d'en Harry i en Ron. És una noia intel·ligent que ha adquirit grans coneixements sobre màgia fins i tot abans d'entrar al col·legi. A l'igual que els seus amics l'Hermione formarà part de la casa Gryffindor. L'Hermione és filla de muggles, és a dir de persones no màgiques.

Albus Dumbledore és el director de l'escola de màgia i diposita una gran confiança en Harry. Dumbledore és un mag molt poderós i per això és la única persona a la que tem Lord Voldemort.

Lord Voldemort, mag tenebrós que va aterrir al Regne Unit durant els anys 70 en un conflicte anomenat la Primera Guerra. El seu cos va ser destruït per la maledicció que va llençar contra Harry a causa de la intervenció protectora de la seva mare.

UNA OPINIÓ SOBRE *HARRY POTTER I LA PEDRA FILOSOFAL* por Rodolfo Martínez (*)

Durante los dos últimos años me había mostrado impermeable al fenómeno Harry Potter, conformándome con asistir desde la barrera a furibundos intercambios de opiniones, viendo cómo los libros de Rowling se convertían en superventas (y niños que habrían desarrollado una violenta urticaria al contacto con la letra impresa los devoraban con ansia) mientras eminentes intelectuales y algún premio Nobel que otro despotricaban contra ellos. Durante ese tiempo, con los comentarios oídos aquí y allá sobre la serie como única referencia, fui forjando la sospecha de que Harry Potter tenía más de una deuda con el Tim Hunter que Neil Gaiman había creado para su serie de cómic *Los libros de la magia* y que Rowling se había limitado a apropiarse del mismo concepto y hacer una versión más infantil de él.

Acabado este *Harry Potter y la piedra filosofal* mi mente está llena, por un lado, de perplejidad y, por el otro, de algo que solo puede ser descrito como "síndrome de abstinencia".

Perplejidad por cuanto no veo en el libro el menor motivo para que eminentes teóricos (o incluso prácticos) de la literatura desaten sus iras contra la obra de Rowling: una obra escrita con sencillez, ingenio y eficacia, que tiene buen cuidado de no insultar la inteligencia de sus pequeños lectores y que encima se molesta en dibujar personajes infantiles creíbles como tales y no como meros arquetipos de lo que los adultos piensan que debe ser un niño. Si a eso unimos una trama levemente policiaca, una atmósfera en la que la escuela británica tradicional, el cuento de hadas y ocasionales toques de oscuridad se integran sin problemas, y un estilo directo y fluido no resulta muy difícil comprender por qué estos libros se han convertido rápidamente en un *best seller*.

El síndrome de abstinencia viene a cuento de que, acabado el primer libro, y sabiendo que aún me quedan otros tres por leer, apenas puedo contener la impaciencia y sujetarme a mí mismo para no echar a correr en dirección a la librería más próxima.

Por otro lado, no me queda más remedio que reconocer que juzgar sobre la base de rumores o comentarios oídos a terceros no es un buen método. Los puntos de contacto de Harry Potter y Tim Hunter son más accidentales que otra cosa, y si bien ambos personajes parten de una premisa muy similar, cada autor ha desarrollado su universo particular en direcciones muy distintas,

ambas igualmente interesantes, pero para nada deudoras una con respecto a la otra.

A primera vista parece que las novelas de Rowling se inscriben en la misma tradición que otras obras inglesas escritas para niños, como puedan ser las novelas de Enyd Blyton. Sin embargo, mientras iba devorando página tras página y disfrutando con cada una de ellas, el modelo que me venía a la mente no eran esos cuatro niños y el perro sino el Guillermo Brown de Richmal Crompton (y, como digresión, no estaría mal preguntarse por qué la literatura para niños parece estar en Inglaterra dominada por las mujeres). Cierto es que Harry carece de esa inconsciencia iconoclasta que caracteriza a Guillermo, pero ambos son niños creíbles como tales, demasiado imaginativos para su propio bien y, por lo tanto, con cierta tendencia a provocar el desastre a su alrededor. Ambos están condenados a sufrir la incompreensión del mundo real (los no-mágicos en el caso de Harry, los adultos en el de Guillermo) y la admiración de sus compañeros (los proscritos y alguna vecinita de Guillermo, los otros aprendices de mago que estudian junto a Harry). Los dos son, hasta cierto punto, *outsiders*, al contrario que los Cinco, a los que podríamos definir como defensores del *establishment*. La diferencia más evidente es que Guillermo vive perpetuamente en una infancia que no termina jamás mientras que Harry (al menos así lo ha manifestado Rowling) irá creciendo con cada nuevo libro: apuesta sin duda arriesgada, pues a medida que su protagonista vaya volviéndose adulto, las novelas deberán ir madurando con él, y la tarea no es precisamente fácil.

J.K. Rowling parece haber planificado su obra a largo plazo, y en esta primera novela demuestra una envidiable habilidad en ir introduciendo personajes secundarios, detalles de ambientación apenas mencionados o situaciones casi no narradas que le dan más credibilidad a la historia, al mismo tiempo que van preparando a los lectores para novelas posteriores, donde muchos de esos personajes, detalles o situaciones pueden ir tomando cada vez más importancia. Así ha sido en la siguiente entrega de la serie, [Harry Potter y la cámara secreta](#), donde muchos elementos que en la anterior había sido dejado en el aire o esbozados muy por encima empiezan a cobrar importancia, si bien aún no son explotados con todas sus posibilidades.

Aunque no dudo que lo serán en las otras novelas ya publicadas y en las que faltan por venir. Creo que ver crecer a Harry Potter va a ser muy interesante.

HARRY POTTER A LA BIBLIOTECA NOU BARRIS

LLIBRES

Rowling, J. K. *Bèsties fantàstiques i on trobar-les*. Barcelona: Empúries.

Rowling, J. K. *El Quidditch de totes les èpoques*. Barcelona: Empúries

Rowling, J. K. *Harry Potter i la pedra filosofal*. Barcelona: Empúries, 2007

Rowling, J. K. *Harry Potter i la cambra secreta*. Barcelona: Empúries

Rowling, J. K. *Harry Potter i el pres d'Azkaban*. Barcelona: Empúries

Rowling, J. K. *Harry Potter i el calze de foc*. Barcelona: Empúries

Rowling, J. K. *Harry Potter i l'orde del Fénix*. Barcelona: Empúries

Rowling, J. K. *Harry Potter y el misterio del príncipe*. Barcelona: Salamandra

Rowling, J. K. *Harry Potter i les relíquies de la mort*. Barcelona: Empúries, 2008

Rowling, J. K. *Les Rondalles del bard Gallard*. Barcelona: Empúries, 2008

CD'S

Williams, John(Compositor). *Harry Potter and the philosophers stone: original motion picture soundtrack*. New York: Warner Sunset [etc.], p. 2001

Hooper, Nicholas. *Harry Potter and the Order of the Phoenix: original motion picture soundtrack*. New York: Warner Sunset, p. 2007

LA PEL·LÍCULA

FITXA ARTÍSTICA **Títol original:** *Harry Potter and the sorcerer's stone*. **Direcció:** Chris Columbus. **Pais:** Regne Unit, EEUU. **Any:** 2001. **Duració:** 152. **Gènere:** Fantasia. **Intèrprets:** Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, John Cleese, Robbie Coltrane, Warwick Davis, Richard Griffiths, Richard Harris, Ian Hart, John Hurt, Alan Rickman, Fiona Shaw , Maggie Smith, Julie Walters.

FITXA TÈCNICA **Guió:** Steve Kloves; basado en el libro de J.K. Rowling. **Producció:** David Herman. **Música:** John Williams. **Fotografia:** Gavin Finney y John Seale. **Muntatge:** Richard Francis-Bruce. **Disseny de producció:** Stuart Craig. **Direcció artística:** Andrew Ackland-Snow, Michael Lamont, Steve Lawrence, Cliff Robinson y Lucinda Thomson. **Vestuari:** Judianna Makovsky. **S'estrena als EEUU:** 14 de novembre de 2001. **S'estrena a Espanya:** 30 de novembre de 2001.

CRÍTICA por Jordi Costa (*)

El éxito de la saga Harry Potter en el mercado editorial quizá haya alcanzado dimensiones inesperadas, pero en ningún caso debería ser considerado un triunfo inocente. Hábil destilación de mitologías pretéritas y futuras combinadas al gusto contemporáneo, Harry Potter es un monstruo de Frankenstein cuyos jirones de carne han sido cosidos para gustar, sin que se noten excesivamente las costuras. Su creación fue, en suma, una jugada maestra con claras posibilidades de hacer saltar la banca. Así debieron verlo los responsables de esta modélica adaptación a la gran pantalla que, lejos de improvisar una operación orientada a una rentabilidad tan inmediata como efímera, parecen haberse propuesto algo muchísimo más ambicioso: el bautismo de fuego de un nuevo mito cinematográfico, o, si prefieren términos más prosaicos, la inauguración de una longeva franquicia en la industria del espectáculo. Harry

Potter ha llegat a les pantalles per quedar-se i eso se nota en un resultat final que no subestima el alcance mitològic de la fantasia dirigida al públic infantil i juvenil. El resultat es un Episodi I auto conscient de su futura importancia, hipnòtic desde el primer fotograma, permeable a la riqueza referencial del original literario y narrado no tanto con mera corrección como con trazo certero. "Harry Potter y la Piedra Filosofal" podría ejemplificar el tópic de película para niños que no aburrirá a los mayores, pero es algo más que eso: es cine infantil abordado con el rigor y el respeto al espectador que uno presupone a una película verdaderamente adulta. En unos tiempos en que eso es mucho presuponer.>> Para potterófilos confesos o quienes todavía no lo son. >> Lo mejor: los hallazgos visuales en forma de cuadros vivos, escaleras scherianas o partidos de quidditch. >> Lo peor: que el merchandising no incluya hologramas de John Cleese.

UNA DE POR DE VERITAT

Coraline de Neil Gaiman

L'AUTOR

Neil Gaiman va néixer el 10 de novembre de 1960. Està casat, té tres fills i dos gats. Gaudeix d'una variada carrera literària, ha passat d'escriptor de còmics força premiat, a novel·lista d'èxit. Als anys noranta va crear una sèrie de còmics de terror anomenada Sandman, que va ser el primer del seu gènere en rebre un premi literari i del qual ha venut uns quants milions de còpies. Les històries breus d'aquest escriptor, tant en prosa com en poesia, han estat mereixedores de diversos premis de terror fantàstic.

Ha treballat amb molta gent en projectes ben variats, incloent col·laboracions amb autors de literatura per a adults, i en el primer àlbum de la cantant Tori Amos.

La seva obra ha estat traduïda en països tan diversos com Israel i Polònia i tant els seus còmics com les seves novel·les gaudeixen de reconeixement mundial. Alguns del seus llibres s'han dut a la pantalla i el seu primer llibre per a infants El dia que canvié a mi pare per dos peces de colors, va ser nomenat un dels millors l'any 1997.

L'ARGUMENT I ELS PERSONATGES

La novel·la explica la història d'una nena que un dia, avorrida i amb ganes d'investigar la seva nova casa, obre una porta que sempre està tancada, darrera de la qual suposadament hi ha una paret, i es troba que pot accedir a un món paral·lel al seu, en el que els espais i els personatges segueixen sent els mateixos, però no la seva manera d'actuar. Quan descobreix que la seva "altra mare" ha segrestat els seus pares veritables, i també té presoners les ànimes d'alguns nens, decideix que ha de fer alguna cosa per alliberar-los a ells i a ella mateixa.

En tota la història, les fronteres entre la realitat i la fantasia es dilueixen.

Coraline és un personatge del qual no tenim cap descripció física, ni tan sols en sabem l'edat, però el que sí sabem és que es valenta i intel·ligent, amb l'ajut d'un gat i de la pedra-amulet que li donen les senyoretetes **Spink** i **Forcible**, unes veïnes una mica estrambòtiques, quan intueixen el perill que corre la nena llegint les fulles de te, farà el que calgui per destruir el monstre. Un altre personatge força especial és el senyor **Bobo**, el veí que parla amb les rates i munta un circ amb elles.

UNA OPINIÓ SOBRE *CORALINE* por Valentín Vañó(*)

Explicaba Neil Gaiman en una entrevista: "Recuerdo que cuando era un crío leí algunos libros, escritos por adultos, acerca de la niñez o desde la perspectiva de un niño. Y al leerlos pensaba: ¿Por qué no se acuerdan? No hace tanto que esta gente tenía ocho o diez años, no pueden tener más de cincuenta... Son sólo cuarenta. ¿Cómo es que se han olvidado?"

A Neil Gaiman le gusta retarse a sí mismo. No se entiende de otra forma que dejase el confortable colchón que le proporcionaba la historieta, en la que era un autor reconocido y referencial, para apostar por sí mismo como novelista. El caso es que tras [American Gods](#), el Hugo, el Stoker y el Nebula ya podía darse por satisfecho. Pero decidió volver a lanzarle un órdago a su talento. Y ganó. El resultado es *Coraline*.

Porque *Coraline* es un libro para niños. Y supera esas reticencias de Gaiman sobre la literatura para niños escrita por adultos que hemos rescatado para arrancar este texto. Gaiman es lo bastante inteligente como para comprender que, aunque tenga toda la imaginación del mundo -y la documentación: es padre de tres hijos-, no puede meterse en la cabeza de una niña y salir airoso del envite. Por lo tanto, opta por narrar el libro en una tercera persona afectuosa pero no demasiado intrusiva con la psicología de su protagonista. De esta forma, ocurre que Gaiman describe las acciones y los sentimientos de *Coraline*, pero no se atreve nunca a ponerle enunciado a sus pensamientos. Hay una sabia distancia entre el narrador y lo narrado, entre el adulto que escribe y los niños que leen.

Coraline es un libro de terror para niños. Lo que hace más arriesgada la apuesta de Gaiman con su propia pericia. Dice el autor que es la obra, de cuantas ha escrito en cualquier medio, de la que está más orgulloso. Y se entiende en tanto que *Coraline* es un libro casi perfecto. Casi perfecto porque no sobra ni falta nada, porque tiene las páginas justas que demandan la historia (lo que no ocurría en *American Gods*, excesiva e hinchada a mi juicio). Casi perfecto porque es muy difícil pretender escribir terror para niños y ser efectivo. Gaiman lo consigue. Y esto no es demasiado sorprendente, porque ya desde *Sandman* sus historias podían contener elementos terroríficos pero nunca resultaban desagradables, sórdidas. Siempre había un punto de humanidad, aun cuando se estuviese desarrollando una situación espeluznante. Es una de las características de estilo de Gaiman como autor. *Coraline* es también un libro casi perfecto porque hasta ahora a Gaiman siempre podíamos haberle reprochado no ser un narrador especialmente brillante a nivel estilístico. Pero hasta esa tara es superada en *Coraline*, que

está redactada con una prosa transparente (y sencillísima: no olvidemos la audiencia a la que va dirigido en libro).

Coraline es un libro muy inglés, en cuanto a referencias, personajes y atmósfera. Y funciona, en cierta forma, como reverso tenebroso de *Alicia en el País de las Maravillas*. Coraline es una niña que pasa encerrada en su nueva casa los últimos días del verano a causa de la lluvia. Sus padres trabajan y no le prestan demasiada atención. La niña recorre la casa curioseando y encuentra a una puerta que la lleva a través de un túnel a una casa, reflejo de la suya, donde están unos padres que no son los suyos pero que se comportan de modo más atento con ella, lo que devendrá en pesadilla. La excusa argumental da a Gaiman la oportunidad de demostrar sus aptitudes para crear un universo irreal regido por una lógica interna fácilmente asumible por el lector. Un mundo de magia en estado puro. Gaiman bebe de fuentes mitológicas inglesas difíciles de rastrear pero reconocibles en otros contemporáneos que han cultivado el género "infantil-siniestro", como Gorey o Tim Burton. (Incluso no es difícil leer *Coraline* e imaginarla reproducida en pantalla con la animación que Burton produjo en *Pesadilla antes de Navidad*).

Que tiemble J.K. Rowling. Neil Gaiman ha llegado a reclamar lo que era suyo. (No es casual, a ese respecto, que la editora en castellano de *Coraline* sea Salamandra, la misma que la de Harry Potter.) Lo hará presentando como aval este libro que iba a llamarse *Caroline* y que cambió de título por un error de teclado que el autor no quiso corregir.

CÒMICS DE NEIL GAIMAN A LA BIBLIOTECA NOU BARRIS

Gaiman, Neil. *1602*. Torroella de Montgrí: Panini

Gaiman, Neil. *El Día que cambié a mi padre por dos peces de colores*. Barcelona: Norma

Gaiman, Neil. *Estación de nieblas*. Barcelona: Norma

Gaiman, Neil. *Llops dins les parets*. Bilbao: Astiberri

Gaiman, Neil. *Señal y ruido*. Bilbao: Astiberri, 2008

LA PEL·LÍCULA

FITXA ARTÍSTICA Direcció: Henry Selick. País: EEUU. Any: 2009. Duració:100 min. **Gènere:** Animació, fantasia, familiar. **Doblatge original:** Dakota Fanning, Teri Hatcher, Jennifer Saunders, Dawn French, Ian McShane, Keith David, John Hodgman, Robert Bailey Jr..

FITXA TÈCNICA Guió: Henry Selick; basado en el libro de Neil Gaiman. **Producció:** Bill Mechanic, Claire Jennings, Henry Selick y Mary Sandell. **Música:** Bruno Coulais. **Fotografía:** Pete Kozachik.. **Muntatge:** Christopher Murrie y

Ronald Sanders.. **Disseny de producció:** Henry Selick. **S'estrena als EEUU:** 6 de febrer de 2009. **S'estrena a Espanya:** 5 de juny de 2009

CRÍTICA por Jordi Costa (*)

Neil Gaiman, una de las fuerzas más destacadas en ese star system de guionistas de historietas del que también forman parte Alan Moore, Grant Morrison y Mark Millar, aportó en el año 2002 a su cada vez más relevante carrera literaria una anómala y sombría novela juvenil titulada Coraline, que bien podría equivaler a su personal Alicia en el País de las Maravillas para los tiempos del aislamiento global y los estados carenciales de afecto. Con ese material de partida, Henry Selick (quizás el animador más visionario y de postulados más inasumibles para el gusto colectivo) ha logrado construir la película que, probablemente, debía a sus incondicionales desde los tiempos de la fundacional Pesadilla antes de Navidad (1993): un trabajo capaz de corregir y aumentar ese logro precedente, en el que, además, el talento inventivo del cineasta vuela libre para aportar una personalísima lectura de la obra de Gaiman, desvinculada de sus anteriores interpretaciones gráficas a cargo del ilustrador Dave McKean y el historietista P. Craig Russell. Selick amplifica el original e introduce nuevos elementos, como ese singular compañero de viaje llamado Wybie, que en ningún momento funcionan como disonancias, pero su mayor logro es que su maniático placer por el detalle y su incesante recital de proezas técnicas no devoren los matices de una historia donde las turbulencias latentes en todo cuento infantil ya no permanecen en el subtexto, sino que infectan la ficción de principio a fin. Coraline, áspera heroína abocada a escoger entre el gris mundo real de la desconexión y el lúbrico esplendor de una fantasía perversa, absorbente y canibal, ha viajado de una novela brillante a una película perfecta.

BIBLIOGRAFÍA

LLIBRES

ENDE, Michael. *La història interminable*. Madrid: Santillana, D.L. 2006

ARTICLES DE REVISTA

PEREZ MORAN, Ernesto. "La historia interminable en el cine... y debe ser contada en otra ocasión". En *Clij*, núm. 180, març 2005, p. 28-33

PEREZ MORAN, Ernesto. "Entrar en el armario. Las crónicas de Narnia: El león, la bruja i el armario". En: *Clij*, núm. 191, març 2006, p. 44-47

RECURSOS WEB

<http://es.wikipedia.org>

www.elmulticine.com

www.filmaffinity.com

www.fotogramas.es

www.labutaca.net

www.roalddahl.com

Per a la biografia de Michael Ende:

http://www.xtec.cat/recursos/lit_inf/dossiers/ende/bio.htm,

<http://www.imaginaria.com.ar/00/8/ende.htm>

Crítica del llibre *La història interminable*:

<http://hernanmontecinos.com/2008/11/26/la-novela-la-historia-interminable-y-el-pensamiento-critico-filosofico-de-carlos-marx/>

Crítica del llibre *Coraline*:

<http://www.bibliopolis.org>

Per a la biografia de J.K. Rowling:

<http://www.biografiasyvidas.com>

Crítica del llibre *El lleó, la bruixa i l'armari*:

http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/magazine/4447090.stm

CAMPS, Ma. Clara. Fitxa del club de lectura del llibre *Coraline*, llegit al desembre de 2005.

NOTES

(*) Totes les opinions han estat extretes de diferents pàgines d'Internet per això apareixen en castellà perquè s'han reproduït fidelment.